

AKENAMEHLE TĪTOPONPĪ PĒK EKALĒTOP

Helē Ēhmelē TĪtoponpĪ Kanuja.

- 1:1 Uhpak akenamehle tĪlĪlĪhtao helēkom tĪhe Kanuja, kapu, maa lo ewajamatop, huwa.
- 1:2 Masike taptĒlĒlahnē lo esike Ēhmelē ĒnĪlĪlahnē inĒlē. Tupkenmalēken lo ewajamatop. Malalē Ēmunimenma, huwa. Masike Kan Amole tĪtē tĪtēi tuna epoi.

Helē Ēmuniman Hahkatoponpē Kanuja Awainatopme.

- 1:3 Malonme helē katĪp tĪkai Kan Ēmunimanuja. Ēmunimela eikē, tĪkai. Malonme Ēmunimela tĒwĒtĪhe.
- 1:4 Masike ipok ĒmunimepĪn tĒnei Kanuja. MĒlē katĪp Ēmuniman hahkatoponpē Kanuja hakēne iweitopme, Ēmunimanme, ĒmunimepĪnme, huwa.
- 1:5 Masike tawainai iweitop ĒmunimepĪnme tĒheptēi eja. Malalē koko iweitop Ēmunimanme tĒheptēi eja. Masike tawainai iweitop akename tĪhe Kanuja Ēmuniman hahkaneme.

Helē Tuna Hahkatoponpē Kanuja Hakēne Iweitopme, 2 Awainatoptao.

- 1:6 Masike helē katĪp tĪkai Kan. TunamĪnme eikē ilamnailē. Ehakkak kawē ēweitopme, talē ēweitopme, huwa, tĪkai Kan tunaja.

1:7 Mälē katip tunamin tihe Kanuja. Tuna tihahkai eja. Masike kawē man tuna, talē man tuna, huwa.

1:8 Masike kapume tunamin tēheptēi Kanuja. 2 awainatoptao kapu tihe eja.

Helē Lo İtoPONpē Hemele 3 Awainatoptao

1:9 Helē katip tİKai Kan tunaja. Lo umakanehpok ijasilamtopme, tİKai. Masike awomi ailē lo tumakanehpoi tunaja.

1:10 Masike lome lo tēheptēi eja. Malalē lomna tēweihem tunatonme tēheptēi eja. İpok tinilitpitom tēnei Kanuja.

1:11 Malonme helē katip tİKai Kan loja. Epajaptēk. Malalē tēpihamo tīnehpok, tİKai. Malalē tēpelamo tīnehpok. İnēlēlē tamitaimēhamome tīpok, tİKai. Masike awomi ailē tēwētihe tēpihamo, tēmehamo, huwa.

1:12 Masike paja tīnehpoi loja, tēpihamo malē, inēlēlē tamitaimēhamome. Malalē wewetom tīnehpoi loja tēpelamome, inēlēlē tamitaimēhamome. Masike ipok tinilitpitom tēnei Kanuja.

1:13 Maa, 3 awainatoptao helēkom tihe Kanuja, paja, tēpihamo, tēmehamo, huwa.

Helē Hawem Tikahamo İtoPONpē Kanuja 4 Awainatoptao.

1:14 Malonme helē katip tİKai Kan kapu pēkēna tinilitpitomoja.

Hawem tikaheme eikë, tawainai ıweitop hawemıtme. Malalë tikai koko ıweitop hawemıttomoja, koko ıweitop hawemıttome eitëk lo haweiponanome, tikai. Masike ëhmelë ipohnëptopme eitëk, iweina pohnëptopme. Malalë awaina pohnëptopme. Malalë ikopëtaimë pohnëptopme, huwa, tikai Kan.

1:15 Masike awomı ailë tëwëtihe hawem tikahamo kapu pëkëntom.

1:16 Hakëne tihe Kanuja hawem tikahem junutpë. Masike tawainai ıweitop umıtme man hawem tikahem mëwihne. Malalë koko ıweitop umıtme man hawem kala hapon tëweihem. Silikëtom malë tihe Kanuja.

1:17 Kapunao mëlëkom tihe Kanuja lo haweiponanome.

1:18 Tawainai ıweitop umıtme sisi tihe Kanuja. Malalë koko ıweitop umıtme nunuwë tihe eja, akëlëntom malë. Masike ipok tinilıtpıtom tënei Kanuja.

1:19 Maa, 4 awainatoptao helëkom tihe Kanuja, sisi, nunuwë, silikëtom, huwa.

Helë Mëkpalë İtoponpë Kanuja 5 Awainatoptao.

1:20 Malonme helë katip tikai Kan tunakuwalıtom pëk. Kole mënetıja tunakuwalıtom. Malalë tëpëlamotom pëk tikai. Kole mënetıja tëpëlamotom kapunailë tëwëhalëhamome, tikai.

- 1:21 Malonme ka pepta tihe Kanuja, jakin malë. Hakë hakënelëkentot tihe eja ikuptë ipeinomtatopkome. Malalë hakë hakënelëken tēpēlamotom tihe eja. Masike ipok tinilitpītom tēnei Kanuja.
- 1:22 Masike ipok manatēi tikai Kan tinilitpītomoja. Helë katip tikai Kan ejahe. Ewemantēk kōle ēweitopkome tunakuwao, tikai Kan tunakuwalītomoja. Malalë tēpēlamotomoja tikai, ēpeinomatēk, tikai.
- 1:23 Maa, 5 awainatoptao mēhakom tihe Kanuja, ka, tolopīttom, huwa.
- Helë Hakë Hakënelëken Tinilitpītom Itoponpē Kanuja 6 Awainatoptao.
- 1:24 Malonme helë katip tikai Kan mēkpalë pēk. Kole mēnētija mēkpalë, tikai. Masike awomi ailë kole tēwētīhe tēhamo. Malalë tēmnom kole tēwētīhe. Malalë tilakom po tēwē tēwēhalēhamo kole tēwētīhe.
- 1:25 Hakë hakënelëkentot tihe eja ikuptë ipeinomtatopkome. Masike ipok tinilitpītom tēnei Kanuja.

Helë Kalipono Itoponpē Kanuja.

- 1:26 Malonme helë katip tikai Kan. Maa, kalipono kutitēi, kukatīpīhe, tikai. Ehmēlē kunilitpītomohmatome iweitopme kutitēi, tunakuwalītomohmatome. Malalë tēpēlamohmatome. Malalë

tëhamohmatome. Èhmelë lohmatome, tilakom po tëwë tëwëhalëhamohmatome, huwa, tikai Kan kalipono itop pëk tëwëtuhe.

1:27 Masike tikatip kalipono tihe Kanuja. Eluwa tihe eja, wëlii, huwa.

Helë Tinilitpitom Ekalëtoponpë Kanuja.

1:28 Maa, helë katip tikai Kan kaliponoja. Ipok manatëi, tikai. èwemantëk. Èhmelë lo itënpatëk. Èhmelë ihmatome eitëk, tuna-kuwalitomohmatome, tëpëlamohmatome, èhmelë lo ponokomohmatome, huwa, tikai Kan ejahe.

1:29 Maa, èhmelë wekalëjai èjahe, tikai Kan ejahe. Malalë èhmelë tëpihamo wekalëjai ènepikome. Malalë èhmelë tëpelamo wekalëjai ènemekome. Masike èwotkom katip mëlëkom mijätëi, tikai Kan ejahe.

1:30 Maa, mëlële katip wekalëjai tëhamoja. Malalë tëmnomoja. Malalë tëpëlamotomoja. Malalë tilakom po tëwë tëwëhalëhamoja. Èhmelë woi tikahamoja tëpihem wekalëjai iwëtuktopkome, tikai Kan. Masike towomi ailë mëlëkom tëkalëi Kanuja.

1:31 Moloinë èhmelë tinilitpitom tëneimëi Kanuja. Ipokenma tinilitpitom tënei eja. Maa, 6 awainatoptao mëkpalë tihe Kanuja, kalipono malë.

- 2:17 Lome mälē epeli enemela eikē. Ipok eitop pēk etuwalonumatop epeli enemela eikē, ipokela eitop pēk etuwalonumatop, huwa. Tēmei ēja aptao tilēmēpheme mētījai, tīkai Kan.
- 2:18 Masike helē katip tēwepohnēphē Kan tīnilitpī pēk. Mēhelēken pēkēnalaptao man ipokela. Masike apētomane wījai, tīkai Jikopa.
- 2:19 Masike loke tīnilitpītōm tēlēi Jikopaja Anamīja eheptētopkome. Masike Anam neheptētoponpī katip tēwētīhe ehetkom.
- 2:20 Masike ēhmelē tēheptēi Anamīja. Tēhamo tēheptēi ēja. Tēpē-lamo tēheptēi ēja. Ēhmelē mēkpalētōm tēheptēi ēja. Lome apētomananomela inamolo.

Helē Wēlii Itoponpē Kanuja.

- 2:21 Masike tīnikpoi Anam tīpoi Jikopaja. Īnīktīhwē Anam wotkalan tīkīhe Kanuja. Masike tīnikilitpī patatpē tapulēmēi ēja.
- 2:22 Malonme tīnikilitpīke wēlii tīhe Jikopaja, Anam wotkalatpēke. Malonme eluwaja wēlii tēlēi Kanuja.
- 2:23 Masike helē katip tīkai Anam wēlii pēk. Ījetpītīpī mēi, īpū-nūnpī malē, tīkai. Masike wēliime man nōhe jaowēinē tīkilitpī-me iwesike, tīkai Anam.
- 2:24 Masike helē katip mēnētīja, tīkai Kan Anamīja. Tījūmkom ekataowēinē mēnekilīme eluwakom, tījekom ekataowēinē, huwa, tīpītatopkome. Masike tīpīhamkom apētīhwē ējāhe aptao

pëkë nato katip mënetijatot, eluwa, ipit, huwa.

2:25 Mala Kan kalihntao ikamisalahné Anam. Malalë ipit ikamisalahné.
Lome piipela inamolo.

-3-

Helë Ipi Euhnëptoponpë Èkësija.

- 3:1 Maa, uhpak tuwalonmenma ëkëi. Kan nilitpitom tuwalonu ahpoi ituwalonu, mëkpalë tuwalonu ahpoi. Masike helë katip tikai ëkëi wëlisija. Èkëijak tëwëtihe Seitën. Maa, talahku kunka Kan ëjahe ? Èhmelë wewe epeli, imë ponokom, emek, kunka ka Kan? tikai ëkëi wëlisija.
- 3:2 Mëlëme helë katip ëkëi tëpë nukhe wëlisija. Èhmelë wewe epeli, imë ponokom emetëk, kunka, tikai.
- 3:3 Lome mëlë wewe epeli, imë lamnalë epeli, enemela eitëk; kunka Kan emnaja. Malalë ënimelekala eitëk, kunka. Mëlë emetpo tilëmëphamomë mëtiijatëi, kunka emnaja, tikai wëlii ëkësija.
- 3:4 Malonme helë katip tikaimëhehnë ëkëi wëlisija. Uwa, ilëmëpila mëtiijatëi, tikai.

- 3:5 Tikatipläken ewipohe hela man Kan. Mälë emetpo tuwalonme meti-
 jatëi Kan katip. Ipok eitopoja tuwalë metijatëi. Malalë ipokela
 eitopoja tuwalë metijatëi, tikai ëkëi wëlisija.
- 3:6 Masike wewe tënei wëlisija. Emepophakan helë, tikai wëlii tilop-
 tao. Malalë enepophak tënei eja. Masike ihe tëwëtihe inëlë.
 Epeli emetpo manu ka tuwalonme wëtija, tikai inëlë tëwepohnëphe.
 Masike epeli tupëtse eja, wëlisija. Tëmei eja, huwa. Malalë
 timnelum tinemehpai eja. Malonme immelumija tëmei.
- 3:7 Malonme tuwalë tëwëtihe inamolo. Ikamisala tëweitopkomoja tuwalë
 tëwëtihetot. Masike wewe ale tisiptëi ejahe tikamisanköme.

Helë Anam Upijëmëtoponpë Kanuja.

- 3:8 Masike amëtatihwë Jikopa omi tipanakmai ejahe imë polo itë itëlih-
 tao. Malonme Anam tëwëtonamhe. Ipit malë tëwëtonamhe Jikopaja
 tënekom hela esike. Masike wewehtak tëwëtonamhetot.
- 3:9 Masike helë katip tikai Jikopa Anamija. Anamih, ëitë man?
 tikai.
- 3:10 Masike helë katip tikai Anam. Ewomi panakmatpo elamhak wëtili,
 ikamisala iwesike. Masike wëtonam, tikai Anam Kanuja.
- 3:11 Masike helë katip tikai Kan eja. Enik ikamisala eweitop pëk
 ëtuwalonumapo? Enemela eikë ikatoponpi ka meme? tikai Kan Anamij

- 3:12 Masike helë katip tïkai Anam. Mëi, wëlii, ënekalëtpi inemehpa. Masike weme, tïkai Anam Kanuja.
- 3:13 Masike helë katip tïkai Jikopa wëlişija. Tala mïka ? tïkai. Uwa, ëkëi jeuhnëp. Masike weme, tïkai wëlii Kanuja.
- 3:14 Masike helë katip tïkai Jikopa ëkësija. Mëham tëuhnëphe ëja esike ipokela kuşijai, tïkai Kan ëkësija. Èwahpoi mënëtija ëhmelë tëhamo. Èhmelë mëkpalë malë ëwahpoi mënëtija. Masike ëla polëken mitë mitëjai talëinë. Lo epinemelëken mëtijai ëwot ëlihtao mihjalë etipïla.
- 3:15 Malalë ëpajamonpitom helanma mënëtija wëlii pajamonpëtom. Malalë ihelahenma mënëtija ëpajamonpitom. Masike ëwuhmoja wëlii palinpë. Malalë mëjailep inëlë, tïkai Kan ëkësija.
- 3:16 Masike mëlë katip ëkësija tikatihwë helë katip tïkai Kan wëlişija. Èpeinom ekaktanipilihtao etumhak ëpeinom ekaktanipneme-
lëken mëtijai, tïkai. Malalë ëmmelum moinemë mëtijai, ëwuhpolo ëmmelum esike, tïkai Kan wëlişija.
- 3:17 Malonme helë katip tïkai Kan Anamïja. Èpit omi mimoi. Ènemela eikë ikatoponpi memetëo. Masike ipokela lo mënëtija ëwumpoi. Tawakela mëtijai ënepïkom pëk mihjalë.
- 3:18 Malalë tëkïjamohpe mënëtija ëwumpoi. Malalë sitpïlime hapon ënepïkom mënëtija, tïkai Kan Anamïja.

- 3:19 Masike ewelamuktei enepi epimalihtao eja. Mälē katiplēken mētijai elēmēptop pona. Lohtaowēinē kuwikine. Masike lohtak mītēimējai, tīkai Kan Anamija.
- 3:20 Maa, Ipime tipit tēheptēi Anamija ehmelē akenaptēneme iwesike.
- 3:21 Malonme Anam tupomai Kanuja tēhem pītpeke. Malalē Ipi tupomai Jikopaja.

Helē Ilan Poinē Anantom Enoktoponpē Kanuja.

- 3:22 Maa, helē katip tēwētuhē Jikopa. Maa, kukatipihe kalipono nētīlī. Ipok eitopoja tuwalē inēlē. Malalē ipokela eitopoja tuwalē. Masike talanme ilēmēpīla eitop epelī upētja tinememe, tīkai. Masike mēlē tēmei eja aptao ilēmēpīla mēnētija mihjalē, tīkai Kan.
- 3:23 Masike Ilan poinē lonaowēinē tinikilītpitom tēnokhe Jikopaja, imepin po tinepikom epimaimētopme ejahe.
- 3:24 Mälē katip Anantom tēnokhe Kanuja. Masike imē etpītao, sisi mēktopoina hapon, ensutom tihe Kanuja imē enenanome. Malalē etamlētop tihe wewe ehematao, ilēmēpīla eitop ehema kulunmane. Etamlētop pēk wapot. . Tantamilik tantamilik tīkai wapot, etamlētop pēkēn.

